

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΑΣΩ. ΚΟΥΤΣΟΣ

Κάθε μέρα κουτσομπολιάζουμε, μὰ ἀπὸ ποῦ γίνεται τὸ κουτσομπολιάζω δὲ σκοτίζεται κανένας. Οὐτε ἔχει βέβαια καὶ τὴν υποχρέωσιν. Ἄλλο ἐμεῖς ποῦ κατακτινιόμαστε μὲ τοῦτα. Ἐμεῖς ἔχουμε κάποια υποχρέωσιν. Ἄδριο λ.χ. σὰν ἔρθῃ σὲ κανένα ἀπ' τὰ καλλιηκάρια νὰ μὲ ρωτήσῃ :

— Δάσκαλε, ποῦ σ' ἀρέσει τόσο τὸ φιλολογικὸ κουτσομπολιό, δὲ μὰς λὲς ἀπὸ ποῦ γίνεται ἡ λέξις ; Τί νὰ τοῦ πῶ ;

— Δὲν ξέρω ; Ἀπὸ εἶναι τὸ ἐφκολότερο. Μὰ τὸ ἐφκολότερο δὲν εἶναι πάντα καὶ τὸ προτιμότερο. Γιὰ τοῦτο ἀποφάσισα νὰ τῷ βρῶ. Καὶ τὸ βρῆκα θαρρῶ :

Εἶναι τὸ κόφτω+μπολιάζω· δηλ. κόφτω (μὲ ψαλίδι τῇ γλώσσᾳ) ψεγάδιζα ἀπ' τὸν ἔνχιν (ἀπὸ μένα ἃ θέλετε) καὶ τὰ μπολιάζω στὸν ἄλλον.

Ἀπὸ εἶναι τὸ νόημα. Πρὸλ. κορκοσούρης ποῦ εἶναι (καθὼς ἀποδείχνω στὴ Γραμματικὴ μου § 338) τό : κλωθοσούρης, ἐκεῖνος· δηλ. ποῦ κλώθει (μὲ κλώστη πάντα τῇ γλώσσᾳ) σούρες δηλ. κακοφημίες.

Πῶς τώρα τὸ πρῶτο συθετικόν : κόφτω ἔγινε : κουτσο—, ἀπὸ τοῦ εἶναι ὁ κόμπος.

Ὑπάρχουν μερικὰ ρήματα, ποῦ δεῦν τὰ κάνουνε πρῶτα συθετικά, προτιμοῦμε τὸ μελλοντικόν του θέμα ἀκολουθόντες τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν. Ὅπως δηλ. λέγαν οἱ ἀρχαῖοι ἀψίκορος (ἄπτωμαι), λυσίκομος, κλεισίγελως κτλ. (πρὸλ. καὶ τὰ βυζαντινὰ ξανσαλώνης, ξανσοκαλυβίτης κτλ.), λέμε καὶ ἐμεῖς : κλαψομούρης, καψομάννα, κοψόχρονος, κοψομεσιάζω κτλ. Ἔτσι λοιπὸν τὸ κόφτω+μπολιάζω κανονικὰ τὸ

εἶπαμε : κοψομπολιάζω. Ἀπ' ἀπὸ μὲ κανονικὰς φθογοπαθεῖς γίνεται τό : κουτσομπολιάζω, ἔτσι δὲ :

Ὁ ἀνοιχτὸς φθόγγος οὐ συχνὰ κατακτινιάζει κλειστὸς οὐ ἀπ' τὴν γειτονικὴν συνεργείαν τοῦ κλειστοῦ προλαρυγγικοῦ κ, καὶ μάλιστα ἅμα ἀκολουθεῖ ἄλλος κλειστός, ἔνχης χειλικός π, (ψ=πσ), μ, φ. Ὅπως λοιπὸν εἶπαμε κομπι > κουμπι, κοπι > κουπί, κοφός > κουφός, κόφα > κουφα, κομπαρο > κουμπάρος κτλ. ἔτσι εἶπαμε καὶ κοψομπολιάζω > κουψομπολιάζω.

Ἀκόμα ἔχουμε πρᾶγματὰ ποῦ κάποτε τὸ φθογο-ψεβδάρωμα τῷ μιλακοτέρῳ φθόγγῳ πσ ἀδρακίνει σὲ πσ. λ.χ. ψεβδός > τσεβδός, ψακώνω (ἐστὶ τὸ λένε στὴ Νίσυρο, εἶναι τὸ ψάχνω) > τσακώνω, κόψιχος (Ἀριστοφ. Ὀρνιθ. 306, 806, 1081 καὶ ἄλλοι) > κότσιχας ἴσως καὶ τὸ Κεφαλοντικόν τό : τσάχαλα νὰ εἶναι ψάχαλα δηλ. ψίχαλα (L+α > α+α, Γραμμ. Φιλ. σελ. 98).

Ἔτσι λοιπὸν τὸ κοψομπολιάζω τὸ εἶπαμε κουτσομπολιάζω καὶ ἀπ' ἀπὸ : κουτσομπόλης, κουτσομπολιό, —λιά. καὶ ἀπὸ τοῦτα ὕστερα ἄλλο ρῆμα : κουτσομπολέβω.

Κεπειδὴς καθὼς λέει ἡ παροιμία τρώγοντας ἔρχεται ἡ ὄρεξις, τώρα μποροῦμε πολὺ ὁμορφα νὰ ἐξηγήσουμε κιὰπὸ ποῦ μὰς ἦρθε τὸ κουτσός.

Ὅπως λέμε κοψοχειλῆς, εἶπεν ἄλλοτε καὶ κοψοπόδης, καὶ μὲ τίς φθογοπαθεῖς ποῦ ξεδιαλύσαμε πρὸ ἀπάνου : κουτσοπόδης. Ἐπειδὴς λοιπὸν λέγανε κουλοχέρης, μὰ καὶ σκέτο κουλὸς ἀρχ. (κυλλός) ὀλό-τελκ μὲ τὸ ἴδιον νόημα, εἶπαν ἀπ' τό : κουτσοπούδης καὶ σκέτο : κουτσός ὀλότελα μὲ τὸ ἴδιον νόημα.

Καὶ πῶς ἔτσι εἶναι τὸ πρᾶμα, μὲ πείθει καὶ ὁ τύπος : κουτσαβλὸς δηλ. κόψαβλος, = ποῦ τοῦ κόψανε τὸν «αὐλὸν τῆς κνήμης».

Πῶς ἔχουμε κιἄλλα τέτοια βλέπε : Χατζηδάκη Μεσαιων. καὶ Ν. Ἑλλ. Τόμ. Α' σελ. 170 — 71 καὶ Γραμμ. Φιλ. σελ. 496 ὑποσημ. Πρὸλ. καὶ Κορ. Ἀτακτ. II, 95—96.

Ἀκόμα στὴν Αἰγίνα τὰ σπανάκια (λατ. spinacia) τὰ λένε σπανιά. Ἀηλ. τὴν κατάληξιν (—acia >) —άκια τὴν πήρανε γιὰ ὑποκοριστικὴν (παιδάκια, σκυλάκια) καὶ ὅπως λένε παννάκια < παννιά, σκoinάκια < σκoinιά, εἶπαν καὶ σπανάκια > σπανιά.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΔΑΝΔΙΟΝ 5 1/2%

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΕΙΡΑ 1916, ΡΟΥΒΛΙΑ 3.000.000.000

ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΟΜΟΛΟΓΙΑΝ ΡΟΥΒΛΙΩΝ 100 ΘΑ ΚΑΤΑΒΛΗΘΟΥΝ ΡΟΥΒΛΙΑ 95

ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΤΙΜΗ ΡΟΥΒΛΙΟΥ

Δρ. 2,65

ΣΗΜΕΡΙΝΗ

κάτω τῶν » 1,65

Αἱ ἐγγραφαὶ γίνονται παρὰ τῇ ΛΑΪΚῃ ΤΡΑΠΕΖῃ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ, καὶ παρὰ τοῖς Ἀνταποκριταῖς αὐτῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Κατώτατον ὅριον ἐγγραφῆς ρούβλια 50.

Ζητήσατε ἀπὸ τὴν ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ τὸ λεπτομερὲς πρόγραμμα τῆς ἐκδόσεως.